U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **S. P.**, zast. Mgr. Romanou Petrovou, advokátkou, se sídlem Sokolská třída 1204/8, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 8. 2013, č. j. 64 Az 5/2011 – 21,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna ustanovené zástupkyni žalobce Mgr. Romaně Petrové, advokátce, **se stanoví** ve výši 6.800 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2011, č. j. OAM-40/LE-PA03-PA03-2011, a rozhodl dále, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedené dokazování totiž žalovaný dospěl k závěru, podle něhož byla jediným uplatněným důvodem podání žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu jeho spekulativní úvaha o tom, že mu na Ukrajině hrozí fyzický útok ze strany jiných soukromých osob jako pomsty za konflikty, které s nimi měl již v České republice. Skutečným důvodem pro podání příslušné žádosti byla dle žalovaného snaha zlegalizovat si svůj pobyt na území České republiky. Podle žalovaného pak žalobce

v průběhu správního řízení neuváděl žádné informace, které by odůvodnily udělení mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost a zároveň požádal o ustanovení advokáta pro řízení o této kasační stížnosti. S ohledem na tento návrh Nejvyšší správní soud stěžovateli usnesením ze dne 10. 10. 2013, č. j. 4 Azs 28/2013 – 12, ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupkyni Mgr. Romanu Petrovou, advokátku.

Svou kasační stížnost, posléze doplněnou ustanovenou advokátkou, opřel stěžovatel o důvody dle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), tedy o tvrzené vady řízení před správním orgánem a nepřezkoumatelnost.

Stěžovatel vyjádřil své přesvědčení, že jím uváděné důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou podřaditelné pod ustanovení § 12 zákona o azylu; přinejmenším měly tedy být posuzovány z hlediska doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, což podle jeho názoru žalovaný zcela pominul, ačkoli právě z hlediska doplňkové ochrany není podstatné, z jakých důvodů žadateli o mezinárodní ochranu nebezpečí vážné újmy v jeho zemi původu hrozí. Žalovaný byl povinen posuzovat důvody nebezpečí, jež mu na Ukrajině hrozí, s ohledem na ochotu a schopnost ukrajinských státních orgánů jej před tímto nebezpečím ochránit. Stěžovatel má však za to, že názory žalovaného i krajského soudu, podle nichž právní a politický systém na Ukrajině nabízí dostatečnou ochranu proti nezákonnému jednání třetích osob, odporují skutečnosti a hrubě podceňují situaci, jež na Ukrajině panuje. Ukrajinské bezpečnostní orgány a justice nedosahují míry nestrannosti a výkonnosti, jež by ochranu jednotlivce před zásahy třetích osob zabezpečila. Sama ukrajinská justice je označována jako selektivní, což znamená, že výsledek jakéhokoli řízení je předurčován jinými faktory, než je obvyklé v demokratických zemích, z čehož plyne, že na dostatečnou ochranu práv v tomto směru spoléhat nelze. V této souvislosti poukázal stěžovatel na skutečnost, že řadě ukrajinských občanů již byla mezinárodní ochrana v České republice udělena, konkrétně poukázal na případ bývalého ukrajinského ministra ekonomiky Bogdana Danilišina či manžela ukrajinské expremiérky Alexandra Tymošenka. Právě v případě ukrajinské expremiérky existuje rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, které konstatuje nezákonnost jejího zatčení a věznění. Mezinárodní ochrana je však udělována i ukrajinským občanům bez politických vazeb. Stěžovatel dále poukázal na případ A. H., jež českým úřadům poskytla řadu informací o skutečné míře ochrany, které se soukromá osoba může u ukrajinských orgánů dovolat. Stěžovatel konstatuje, že jak žalovaný tak krajský soud nesprávně dovodily, že ukrajinské orgány jsou schopny ochránit jej před pronásledováním ze strany soukromých osob; to, že jeho obavy tyto orgány označily za spekulace, nemůže podle stěžovatele obstát, když v jiných případech sám žalovaný vychází z předpokladu, že na Ukrajině dochází k azylově relevantnímu pronásledování, a na značný deficit ochrany základních lidských práv v této zemi setrvale poukazuje i Evropská unie. Žalovaný i krajský soud se dle stěžovatele také nedostatečně zabývaly reálností hrozby, jíž by byl po svém návratu na Ukrajinu vystaven.

Tvrzenou nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pak stěžovatel spatřuje v tom, že krajský soud v jeho odůvodnění sice zrekapituloval část zákonné úpravy týkající se podmínek udělení doplňkové ochrany, konkrétními možnostmi její aplikace v daném případě se však nezabýval.

Ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti žalovaný uvedl, že v případě stěžovatele neshledal existenci důvodů k udělení některé z forem mezinárodní ochrany, neboť nedošlo k naplnění odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů vymezených v § 12 zákona o azylu ani k naplnění některého z taxativně stanovených definičních znaků vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. V dalších podrobnostech pak odkázal na své vyjádření ke stěžovatelově žalobě projednávané krajským soudem. I nadále však trvá na tom, že obavy stěžovatele z návratu na Ukrajinu neodůvodňují udělení mezinárodní ochrany; k tomu odkázal i na rozsudek krajského soudu a své rozhodnutí. Ani stěžovatelovy námitky týkající se aplikace § 14a zákona o azylu nejsou dle žalovaného důvodné, protože možností udělení doplňkové ochrany stěžovateli se dostatečně zabýval jak sám žalovaný ve svém rozhodnutí, tak krajský soud. V tomto ohledu se žalovaný zcela ztotožňuje s odůvodněním rozsudku krajského soudu.

Po konstatování přípustnosti podané kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda tato kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení příslušná kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

V souzeném případě však Nejvyšší správní soud neshledal, že by tyto podmínky byly splněny a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, která má podle stěžovatele spočívat v tom, že krajský soud pouze ocitoval část zákonné úpravy tzv. doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, nezabýval se však možnostmi její aplikace na jeho případ.

K této námitce Nejvyšší správní soud konstatuje, že je zjevně nedůvodná, neboť na straně 5 svého rozsudku krajský soud jednoznačně konstatuje, že neshledal naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve stěžovatelově případě, protože nebylo

zjištěno, že by v případě jeho návratu na Ukrajinu byly dány důvodné obavy, že by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Z toho je patrné, že se touto možností krajský soud zabýval, ale z podkladů ve správním a soudním spise neshledal nic, co by svědčilo o možnosti existence skutečných obav relevantních pro poskytnutí doplňkové ochrany. Tento závěr je přitom podle názoru Nejvyššího správního soudu správný; rozsudek krajského soudu tedy nepřezkoumatelný není.

Pokud jde o námitku možností ochrany před útoky soukromých osob, jež je na Ukrajině jednotlivcům k dispozici, poukazuje Nejvyšší správní soud nejprve na rozsudek ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, (všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž konstatoval, že *„pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není (...), žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést, proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil; břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (či nedostatečnosti) ochrany v zemi původu tudíž leží na straně [žadatele]“* V případě Ukrajiny se ovšem nejedná o zemi, ve které příslušné orgány vůbec nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před pronásledováním způsobeným nestátními subjekty (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2013, č. j. 1 Azs 9/2013 – 36).

Vzhledem k tomuto judikaturnímu závěru je v případě Ukrajiny nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu odůvodňující svou žádost nebezpečím hrozícím ze strany soukromých osob označil důkazy dostatečné k závěru, že právě v jeho případě jsou dány okolnosti, pro něž mu ochrana před zásahy těchto soukromých osob nemůže být nebo v dostatečné míře nebude poskytnuta. Právě proto jsou nepřípadné odkazy stěžovatele na jiné ukrajinské občany, kterým byla mezinárodní ochrana v České republice v minulosti udělena. Sama tato skutečnost totiž není způsobilá automaticky odůvodnit žádost o mezinárodní ochranu kteréhokoli dalšího ukrajinského občana.

Nejvyššímu správnímu soudu pak nezbývá než konstatovat, že stěžovatel ani v průběhu správního řízení, ani v řízení před krajským soudem, a ostatně ani v rámci jeho kasační stížnosti, neoznačil žádný důkaz, který by prokazoval nebezpečí, že mu na Ukrajině nebude poskytnuta dostatečná ochrana před útoky jiných soukromých osob. Stěžovatel samu tvrzenou hrozbu ze strany třetích osob dovozuje pouze ze sdělení svých známých, které však ani na výzvu správního orgánu nedokázal konkretizovat. Pro doložení, že mu ukrajinské úřady odmítnou ochranu poskytnout, tvrdil, že by tak učinily až opožděně. Dovolává-li se stěžovatel nedostatků v ukrajinském policejním a justičním systému, bylo by třeba, aby rovněž uvedl a prokázal, proč by právě v jeho případě vedly zmíněné deficity k odepření ochrany před útoky jiných soukromých osob. To však stěžovatel nečiní. Za takových okolností musí ovšem Nejvyšší správní soud přisvědčit krajskému soudu i žalovanému v závěru, že takto tvrzené nebezpečí je pouhou nepodloženou spekulací.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky vznesené stěžovatelem v jeho kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupkyni stěžovatele Mgr. Romaně Petrové, advokátce, která byla stěžovateli k jeho žádosti ustanovena výše citovaným usnesením Nejvyššího správního soudu, a náklady jeho zastupování proto nese stát, byla stanovena za dva úkony právní služby [tj. převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“)]. Za tyto dva úkony právní služby tak náleží zástupkyni stěžovatele odměna ve výši 2 x 3.100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále zástupkyni žalobce náleží náhrada hotových výdajů (režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy zástupkyni stěžovatele náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele ani po poučení ze strany soudu neuvedla, že by byla plátkyní daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna se o tuto daň nezvyšuje. Zástupkyni stěžovatele tak bude vyplacena částka ve výši 6.800 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu